PWYLLGOR	Pwyllgor Craffu Cymunedau
DYDDIAD	21 Mai, 2015
TEITL	Arbedion Effeithlonrwydd 2015/16 – 2017/18
PWRPAS	Adrodd ar gynllun perthnasol i'r Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol sydd wedi ei gyfeirio i'r Pwyllgor Craffu am sylw pellach.
AELOD CABINET	Cyng. John Wyn Jones

1. Cefndir

1.1 Bu i'r Cabinet yn ei gyfarfod 16 Rhagfyr, 2014 benderfynu bod cynllun arbedion effeithlonrwydd gynigwyd gan yr Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol i dderbyn sylw pellach gan y Pwyllgor Craffu ac yn benodol:

PB24 Trefn Wahanol o Newid Lampau: 'Pwyllgor Craffu Cymunedau i edrych a chymharu'r cynnig gyda'r drefn bresennol ("bulk change") er mwyn sicrhau ein bod yn gwneud y dewis cywir. Cyflwynwyd y drefn 'bulk change' fel ffordd o arbed arian yn y lle cyntaf.

1.2 Mae'r Adroddiad hwn i'r pwrpas. Bydd argymhellion y Pwyllgor hwn ar y cynllun dan ystyriaeth yn cael eu cyfeirio yn ôl i'r Cabinet am benderfyniad terfynol.

2. PB24. Trefn Wahanol o Newid Lampau £97k (2015/16)

2.1 Yn bresennol mae'r Cyngor yn gweithredu newid lampau yn ei lusernau golau stryd ar amlder o 3 blynedd gan ddilyn trefn o newid crynswth h.y. newid goleuadau stryd neu ardal gyfan yr un pryd, er bod rhai llusernau yn parhau i weithio.

2.2 Cyflwynwyd y drefn o newid crynswth i bwrpas:

- osgoi cael dirywiad yn safon golau o'r llusern wedi 3 blynedd (gan fod y lampau wedi ei ddylunio i fod yn weithredol am 3 blynedd).
- cael amserlen cynnal fwy effeithiol lle nad oedd angen ail-ymweld a stryd neu ardal.
- cael lefelau goleuo cyson ar gwblhau'r newid.

2.3 Mae datblygiadau sylweddol diweddar mewn technoleg goleuo, ac yn benodol lle mae oes gweithredol lampau yn ymestyn dros fwy o flynyddoedd, yn diddymu'r angen newid llusernau dan y drefn newid crynswth.

2.4 Mae oes gweithredol llusern LED rhwng 7 a 10 mlynedd a gall y cyfnod hwn gael ei ymestyn gyda chyflwyno offer rheoli e.e. sy’n caniatáu pylu. Nid yw yn effeithiol na’n ymarferol cael trefn o newid crynswth i llusernau o ganlyniad.

2.5 Dyma’r datblygiadau mewn technoleg sy’n caniatáu hyn:

- gyda technoleg LED, nid oes angen newid crynswth
- mae safon well o lusernau nawr ar gael gyda oes weithredol hirach
- mae offer swîts rheoli goleuo yn caniatau ymestyn oes y llusern ymhellach
- mae lefel golau o’r llusern yn gyson drwy ei oes gweithredol
- mae safon well o olau i’w gael gyda llusernau diweddar.

2.6 Mae Cyngor Gwynedd gyda rhaglen gynhwysfawr o newid ei system goleuadau stryd i rai mwy effeithiol LED gyda offer swîts ar gyfer pylu (rhai i ddiffodd rhan o’r nos lle’n addas) ac er mwyn ymestyn oes y llusern, a lleihau costau ynni ac allyriadau carbon.

2.7 O ganlyniad, mae posib diddymu’r drefn o newid llusernau ar raddfa eang ac ar gylch o 3 blynedd. Rhagwelir y byddai hyn yn sicrhau arbedion o £97000 blynyddol i’r Cyngor mewn costau cynnal goleuadau stryd.

2.8 Yr uchod yw sail Cynllun Arbedion PB24: Trefn Wahanol o Newid Lampau.

3. Argymhelliad

3.1 Gofynnir i’r Pwyllgor Craffu am ei sylwadau parthed y cynllun arbediad effeithiolrwydd arfaethedig dan sylw ac i bwrpas galluogi’r Cabinet wneud penderfyniad terfynol ar y cynllun hwn.